

INNEHÅLL

Förord	9
INLEDNING	13
Utgångspunkt och syfte	16
Tidigare forskning om Selma Lagerlöf i Tyskland	20
Material	30
Teori och metod	34
Tidsavstånd och verkningshistoria	34
Gadamer och Jauß	36
Läsaren	40
Rekonstruktion	41
Diskursanalys	42
Ideologem	46
Disposition	48
Citering	50
1. TYSKLAND – EN FRAMGÅNGSSAGA	52
Selma Lagerlöf och de tyska läsarna	52
Marknadsvillkoren	53
Försäljningssiffror	55
Lanseringen	57
Upphovsrätten	65
Piratutgåvor	68
Albert Langen	72

2. TYSKLAND 1900

76

Ideal och verklighet – kultur och samhälle i det wilhelminska Tyskland	76
Polariseringen	76
Pressen	82
Selma Lagerlöf i tysk press	86
Kritikerna	87
Reaktion och reform – hembygdskonstens dubbla ansikte	95
Hembygdslitteratur	95
Hembygdskonströrelsen	98
Julius Langbehn	105
Adolf Bartels och Friedrich Lienhard	107
<i>Lebensreform</i> , <i>Völkische</i> och <i>Blut-und-Boden</i>	113
Från byn till nationen – hembygdslitteraturens ideologisering	117
Folksjälen	119
Estetisk och samhällelig fostran	121
Naiv och sentimentalisk diktning	124
Biedermeier	127
Dorfgeschichten	130
Radikalisering	134
"En prekapitalistisk idyll" – Skandinavien som regressiv utopi	135
Skandinavienintresset	135
Den första vågen	137
Den andra vågen	138
Den tredje vågen	141
En prekapitalistisk idyll	141

3. TYSKA LÄSNINGAR I HEMBYGDSKONSTENS	
TECKEN	144
Inledning	144
Undersökningsmaterialet	145
Recensioner och essäer	145
Oscar Levertins essä	146
Selma Lagerlöf – en av de stora	153
Avvikande kritik	154
Direkta Heimatkunst-referenser	159
I hembygdskonstens tecken	162
Den melodramatiska gesten	163
Den melodramatiska föreställningsvärlden	165
Melodramatiska grepp	167
Kritikern Otto Stoessl	170
En samstämd kritikerkör	174
Kritikern Arthur Bonus	174
Kritikern Willy Pastor	183
Kritikern Felix Poppenberg	186
Fyra stämmor – en kör	192
I glansen av Gustav Frenssen	194
Gustav Frenssen	194
Gustav Frenssen i Sverige	196
Selma Lagerlöf och Gustav Frenssen	198
Gustav Frenssen-Almanach	199
Emigrantuppropet 1933	204
Brevet till Hitler	209
Frenssenjämförelser	211
Frenssenpåverkan	220

4. TYSKA LÄSNINGAR SOM MODERNITETS-	
KRITIK OCH SAMHÄLLSUTOPI	222
Jordmystik och stadsförakt	223
Staden som hotbild	224
Landsbygden som motbild	230
Individens förankring i sin hembygds jord	231
Släkten, folket och nationen	232
Innerlighet och antiintellektualism	237
Förnuftskritik och vetenskapsförakt	239
Den transcendentala själen	243
Innerlighet	246
Naivitet	250
Den hela personligheten	255
Plastisk och konturskarp gestaltning	257
Realistisk och detaljerad gestaltning	261
Selma Lagerlöf som diktargeni och moralisk fostrare	265
AVSLUTNING	268
Litteraturförteckning	277
Recensionsförteckning	289
Zusammenfassung	294
Personregister	306
Appendix 1. <i>Brevförteckning</i>	314
Appendix 2. <i>Arkiv</i>	315
Appendix 3. <i>Utgivningar av Selma Lagerlöfs verk</i> <i>i Tyskland 1896–1905</i>	316
Appendix 4. <i>Recension i faksimil. Otto Stoessl,</i> <i>"Romantisches", Das Magazin, 1897</i>	317